

Voorzitter: J. Visser (GL)

Namens de raad: J. van Hoorn (GL), J. van Veen (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), W. Pechler (PvdD), Y. Menger (Stadspartij 100%), D. Brandenburg (SP), I. Jacobs (VVD), K. de Groot (S&S), A. Matz (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: K. Schuiling (burgemeester)

Namens de griffie: S. van Erp

Uniform BOA's

00:08:18

Voorzitter: Beste mensen, welkom bij deze raadsessie. Welkom mensen op de publieke tribune en mensen die naar de stream kijken. Uiteraard ook de portefeuillehouder van het college, de burgemeester en de ondersteuning die hier verder nog aanwezig is. Het is een meningsvormende sessie, naar aanleiding van een ooit ingediende motie. Ik doe het even in een paar stappen. Eén, ik geef de indieners de gelegenheid toe te lichten waarom ze dit geagendeerd wilden hebben. Dus niet voor een uitgebreide woordvoering. Daarna doen we de ronde met politieke vragen, voor zover nodig, aan het college. En dan doen we de meningsvormende ronde. De debatronde. En hiervoor staat per fractie ongeveer 2,5 minuut. Dus houd daar rekening mee. Hebben de indienende fracties nog behoefte om een toelichting te geven op het verzoek om agendering? Het hoeft niet. Nee. Dan is het helder. U bent er in ieder geval op uit om in een raadsvergadering die motie in behandeling te laten nemen. Dan doen we de eerste ronde voor de vragen die van belang zijn voor het definitief bepalen van uw mening. Wie mag ik daarvoor het woord geven? Mevrouw Menger. En daarna mijnheer Van Veen.

00:09:48

Mevrouw Menger: Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie heeft een aantal vragen voor het college. De eerste. Gezien de geopolitieke spanningen in de wereld momenteel en in het Midden-Oosten in het bijzonder, zijn de verzoekpunten in de motie vanuit veiligheidsoverwegingen niet onwenselijk of onaanvaardbaar. En de tweede vraag die wij zouden willen stellen is: we hebben het nu over de BOA's en kan het dan ook zo zijn dat dit eventueel, mocht het doorgaan, ook van toepassing kan worden op overige uniforme beroepen in de toekomst? Dank u wel.

00:10:41

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Veen.

00:10:44

Mevrouw Menger: Voorzitter, ik had een vraag. Stel dat deze motie wordt aangenomen, komt er dan een variant van een neutraal uniform, waar de keppel en de hoofddoek een onderdeel van zijn, door bijvoorbeeld gebruik te maken van dezelfde kleuren of zou dat een vrije keuze blijven?

00:10:59

Voorzitter: Dank u wel. Nog meer beginvragen? Mijnheer Van der Laan.

00:11:03

De heer Van der Laan: Dank, voorzitter. We hadden ook nog een vraag met

betrekking tot de situatie in de gemeente Utrecht. Daar is twee jaar geleden een dergelijke motie met een meerderheid aangenomen. Alleen daarvan heeft de burgemeester gezegd: ik wil het eerst juridisch uitzoeken, ook gezien de commotie en de discussie. En ook de juridische component. Welke consequenties dat zou hebben. Hoe kijkt de burgemeester naar die situatie in Utrecht?

00:11:36

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag mevrouw Jacobs nog.

00:11:39

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie vraagt zich eigenlijk af. Op het moment dat we iets willen oplossen of invoeren, moet er iets zijn om op te lossen. Dat is lokaal beleid. Is er een probleem? Is er een verzoek? Is er een probleem dat we moeten oplossen of is het gesignaleerd dat het in andere steden gebeurt en zouden we het hier ook willen?

00:12:04

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Blauw.

00:12:09

Mevrouw Blauw: Dank u wel, voorzitter. Een algemene vraag. In juli jongstleden is er op grond van de motie van de PVV besloten dat Nederlandse politieagenten en BOA's geen hoofddoekje of andere religieuze uitingen mogen dragen. Landelijk besloten. Dit is door het Rijk niet toegestaan, waarom komt het dan hier, regionaal, op de agenda te staan? Dan ga je in principe tegen het landelijk beleid in.

00:12:43

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog meer voorvragen? Nee. Dan is het woord aan de burgemeester.

00:12:59

De heer Schuiling: Dank. Ik vind het moeilijk om op een aantal vragen in te gaan, omdat die staan of vallen met de discussie die u onderling voert over dit thema. Als mij vragen worden gesteld over hoe je de motie uit zou voeren, dan begrijp ik wel dat het een kip-ei vraag is. De wijze van uitvoering kan bepalen hoe je erin staat. Het zal voor iedereen helder zijn dat dit ook een thema is wat ik bespreek met bijvoorbeeld een collega in Utrecht en in Amsterdam. Wanneer ga ik op een aantal vragen in? Of laat ik eerst even de discussie onderling voeren en reageer ik dan in wat algemene zin? Of geef ik eerst een paar overwegingen mee die nog wat voeding kunnen geven aan de standpuntbepaling? Dat kan ook, maar dan heb ik wat meer context nodig. Dat ga ik niet in in drie minuutjes doen. Dat is aan u, voorzitter. Dat is van de orde.

00:14:24

Voorzitter: Nu brengt u mij in een dilemma. Dat is niet erg. Ik heb ook zelf het idee dat de vragen die gesteld zijn in de woordvoering terug kunnen komen. En dat dan de burgemeester in brede zin reageert op het geheel. Dus tenzij er echt een essentiële vraag tussen zit, die u echt graag vooraf beantwoord wilt zien, omdat het mede uw woordvoering zou doen veranderen. Mijnheer Van der Laan.

00:15:00

De heer Van der Laan: Mijn vraag over de burgemeester in Utrecht had ook een juridisch component of het wel of niet kan. Aangezien onze burgemeester ook een

juridische achtergrond heeft, ben ik wel benieuwd. Ik haal er niet uit waar dan mogelijk juridische twijfels zitten ten aanzien van dit onderwerp.

00:15:19

Voorzitter: Kunt u dit zonder nadere context beantwoorden, mijnheer de burgemeester?

00:15:23

De heer Schuiling: Ja, want ik ken de uitkomst van die juridische toets die de collega van Utrecht heeft uitgevraagd nog niet. Ik vraag dat nog na. Is het er al of wanneer verwacht je het? Je kunt niet zomaar morrelen aan de uiting van een uniform. Voor BOA's is het nog iets anders dan voor politieagenten. Ik wil nog wel even navragen hoever het daarmee staat. Dat weet ik niet.

00:16:00

Voorzitter: Dank u wel. Dan de tweede ronde. Dan kan de burgemeester daarna reflecteren. Mijnheer Van Veen. Ga uw gang.

00:16:11

De heer Van Veen: Dank, voorzitter. Vandaag hebben we het over een inclusief uniform voor onze BOA's. Een politiek ingewikkeld onderwerp, aangezien het om belangrijke grondrechten als vrijheid van religie en de scheiding van kerk en staat gaat. Ik ben blij dat de agenderende partijen hun motie vorig jaar ingetrokken hebben. En eerst een beeldvormende en een meningvormende sessie mogelijk gemaakt hebben, want dit onderwerp vraagt om een goede uitwisseling van argumenten. Wat mij betreft gaan we dat het komende uur doen. Als PvdA-fractie hebben we ons definitieve standpunt in deze kwestie nog niet bepaald. We zullen het komende uur dan ook gebruiken om onze mening te vormen. Het heet niet voor niets meningsvormende sessie. Wel wil ik onze primaire overwegingen in het voorstel meegeven. Ten eerste willen we als PvdA-fractie dat iedereen telt in Groningen en iedereen mee kan doen. Een samenleving waar diversiteit een kracht is en geen bedreiging. En dat vinden wij lastig te rijmen met regels waardoor moslima's die een hoofddoekje willen dragen, Joodse mannen met een keppeltje en mensen met religieuze tatoes geen BOA kunnen worden in Groningen. Tegelijkertijd is ook voor de PvdA die scheiding van kerk en staat heel belangrijk. Wij vinden dat onze wetten en regels en de naleving daarvan niet door religie ingegeven zou moeten worden. Aan de andere kant zou ook de staat geen invloed mogen hebben op de manier waarop mensen hun religie zelf invullen. En hier wordt het ingewikkeld. Deze redenering volgend, zou je kunnen betogen dat uniforms van BOA's neutraal moeten zijn, om duidelijk te maken dat kerk en staat gescheiden zijn. Tegelijkertijd zouden de BOA's inclusief moeten zijn, want de staat gaat immers niet over de manier waarop inwoners met hun religie omgaan. Een dilemma waar we nog niet uit zijn. Ook speelt hier een potentieel veiligheidsvraagstuk van de BOA's. Kunnen BOA's hun werk wel goed doen als die religieuze symbolen zichtbaar zijn? Daarbij wordt het nog ingewikkelder. Mijn collega van de PVV had het er net al over. Recent is door de minister van JenV besloten is dat het uniform van agenten niet aangepast gaat worden. Aan de ene kant zit een argument om juist keihard voor dit inclusieve uniform te gaan staan. Dus te zorgen dat onze BOA's ook met bijvoorbeeld een kruisje om hun nek goed hun werk kunnen doen. Anderzijds is ook een argument om hiermee te wachten.

00:18:18

Voorzitter: Ik onderbreek u even. U heeft een vraag van mevrouw De Groot.

00:18:22

Mevrouw De Groot: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp uw dilemma heel goed. Waar u allemaal mee worstelt. Ik vraag me af of u zich ook kunt vinden in de volgende redenering, De scheiding van kerk en staat is hier niet im frage. De scheiding van kerk en staat gaat over het organisatorisch en bestuurlijk gescheiden houden van je staat en je religieuze instituten. Dat komt hiermee niet in het geding, want het dragen van een uiting van je geloofsovertuiging hoort bij je identiteit van jou als persoon. Net zo goed als lang haar en een knotje of een grote snor of een lange, rode paardenstaart. Kunt u mij ook een beetje volgen in die redentatie?

00:19:06

De heer Van Veen: Ja, absoluut. Dat maakt het nog ingewikkelder. Inderdaad, dat is ook zo. Dat maakt het moeilijk. Het is niet aan mij om in te vullen hoe andere mensen hun religie ervaren. Voor de een is religie wat anders dan voor de ander. Ik denk dat je dat goed toegelicht hebt.

00:19:24

Voorzitter: Mijnheer Lo-A-Njoe heeft ook nog een aanvullende opmerking op dit punt, denk ik.

00:19:28

De heer Lo-A-Njoe: Een vraag. Ik begrijp de zorg over de veiligheid voor handhavers, die u benoemt. Er zijn andere beroepen, zoals beveiligers, mensen die voor de NS werken, waar deze transitie al is gemaakt en waar het dragen van een uniform waarin de levensbeschouwelijke overtuiging naar voren komt, al het geval is. En we zien niet dat daar sprake is van meer agressie tegen mensen die als zodanig gekleed zijn. Dat geldt ook voor politieagenten in Zweden, in Canada en Schotland en het Verenigd Koninkrijk. We hebben voor de BOA's geen voorbeeld, maar zou dat niet enigszins die zorg weg moeten nemen? Dat dus in geüniformeerde beroepen in andere landen en ook in Nederland dit al gebeurt en we dit fenomeen niet zien.

00:20:14

Voorzitter: Mijnheer Van Veen.

00:20:15

De heer Van Veen: Dat vind ik ook weer interessant. Dat had ik niet verwacht. Puur theoretisch hoor ik dat die angst er wel is. Dat is gebaseerd op de ervaring dat mensen nu al verschil merken tussen man-vrouw. Dat trekken ze dan door in, dat het dan nog meer wordt. Als u zegt dat het bij de NS en in andere landen niet geldt, dan lijkt me dat heel relevant. Ik heb nog één kort punt. Tenslotte vinden we ook nog moeilijk dat deze discussie wordt gevoerd in een politiek guur klimaat. Dus juist in een klimaat in Nederland waar helaas heel veel racisme en discriminatie is. En dat maakt het moeilijk, omdat dit niet los gezien kan worden van dat bredere debat, wat we in Nederland voeren over die nieuwe veranderende samenleving. Want we hebben het niet alleen over een stukje stof, maar het gaat echt over veel meer. Concluderend blijft het voor ons ingewikkeld. We hebben afgelopen tijd ook met veel mensen gesproken, met BOA's met bestuurders van vrouwencentrum Jasmijn. Deze

gesprekken zullen de komende week voortgaan. Op die manier hopen we uiteindelijk een duidelijke keuze te kunnen maken. Dank u wel.

00:21:14

Voorzitter: Mevrouw Blauw, u heeft een vraag?

00:21:18

Mevrouw Blauw: Ja, je zegt dat jullie gesproken hebben met BOA's, dat hebben wij ook. En wat was jullie bevinding uit deze gesprekken?

00:21:29

Voorzitter: Mijnheer Van Veen.

00:21:30

Mevrouw Menger: De afdrank van dat gesprek was voor mij dat zij zeiden dat je het beter niet kan doen. Zij benoemden dat veiligheidsargument. Daar hebben we net van D66 een andere interpretatie van gehoord. Zij gaven ook aan veel waarde te hechten aan de neutraliteit van het uniform. Dat zou eventueel in vraag gesteld kunnen worden als je zo'n hoofddoekje draagt. Dat was de afdrank daarvan. Zo heb ik het in ieder geval ervaren.

00:21:58

Voorzitter: Goed, dank u wel. Inmiddels ruim de tijd overschreden. Dus we gaan even wat scherper opletten. Mijnheer Pechler zou ik graag het woord willen geven.

00:22:07

De heer Pechler: Dank, voorzitter. Tijdens het voorjaarsdebat dienden mijn fractiegenoot Janette Bosma de motie in voor een inclusief uniform voor BOA's. Die we vervolgens hebben aangehouden, omdat de raad het er eerst met elkaar over wilde hebben. De beeldvormende sessie hebben we inmiddels achter de rug. En vandaag voeren we met elkaar dan eindelijk het debat. Waarbij ik de honours waarneem namens de Partij voor de Dieren, omdat Janette helaas nog ziek is. We hebben het eerder gezegd, maar blijven het herhalen: neutraliteit zit in houding en gedrag, niet in uiterlijk. Dat blijkt ook uit het feit dat de politie in Engeland, de heer Lo-A-Njoe noemde het al, al jaren tulbanden toestaat voor Siks en hijabs toestaat bij moslima's, wat hun neutraliteit niet negatief beïnvloedt. Dit is ook de opvatting van het College voor de Rechten van de Mens. Zij stellen dat het verbieden van religieuze uitingen suggereert dat mensen die zichtbaar religieus zijn, hun werk niet onpartijdig of neutraal kunnen uitvoeren. En dat is natuurlijk niet zo. Neutraliteit bereik je door selectie, opleiding en functioneringsgesprekken. Iets wat al onze BOA's gelukkig al doen. Volgens onze huidige interne regels voor BOA's in dienst bij de gemeente Groningen zijn tattoos, make-up en sieraden wel toegestaan. Die mensen zijn ook heus niet partijdig tegenover andere inwoners, met of zonder tattoos, make-up en sieraden. Los daarvan ziet elke persoon er sowieso anders uit. Dus streven naar een complete eenheidsworst zonder variatie is onhaalbaar.

00:23:30

Voorzitter: Een ogenblik. Ik heb een vraag van mevrouw Blauw.

00:23:36

Mevrouw Blauw: Dat is ook in het verlengde van mijn vraag van net. Wij hebben van BOA's zelf gehoord dat zij daar helemaal niet zo voor zijn. En door dit onderwerp zo

neer te zetten, maak je die neutraliteit politiek, want er wordt helemaal geen onderscheid gemaakt. Hoe kijkt u daartegenaan?

00:23:56

Voorzitter: Mijnheer Pechler.

00:23:59

De heer Pechler: Zou je dat kunnen verhelderen?

00:24:03

Mevrouw Blauw: Er wordt nu geen onderscheid in uniform gemaakt. Dat is heel neutraal. En door wel onderscheid te maken, maak je het juist politiek.

00:24:15

De heer Pechler: Dank, voorzitter. Daar ben ik niet mee eens. Het uniform is momenteel voor iedereen gelijk. Wat er naast het uniform zichtbaar is bij onze BOA's is momenteel ook al aan heel veel variatie onderhevig. Sieraden, haardracht, gezichtsbehaving, huidskleur, gender. Dit zou een van de vele variaties zijn in de eenheidsworst die het uniform probeert, maar waar je nooit helemaal zal kunnen komen. Puur door het feit dat mensen sowieso al anders zijn van elkaar.

00:24:48

Voorzitter: Mijnheer Van der Laan heeft ook een vraag.

00:24:50

De heer Van der Laan: Dank, voorzitter. Wij hebben een informele bijeenkomst gehad, waarbij een vertegenwoordiger van de BOA's met duidelijke argumenten, meerdere keren een negatief advies heeft gegeven. Wat maakt dat de Partij voor de Dieren daar nu toch tegenin gaat?

00:25:09

Voorzitter: Mijnheer Pechler.

00:25:11

De heer Pechler: Goede vraag. Wij vinden inclusiviteit belangrijker dan de houding van mensen die gewend zijn aan de status-quo. Ik denk dat als je in de jaren 90 aan de gemiddelde Nederlander had gevraagd: bent u voor of tegen de invoering van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht? Dan zullen ook heel veel mensen daar negatief of afwijzend op hebben gereageerd, omdat zij dat bijvoorbeeld een aantasting vonden van het huwelijk. Voor ons is dit geheel in dezelfde lijn te zien. Dat je het juist aan de mensen moeten vragen om wie het gaat. En dat is in dit geval bijvoorbeeld in de Joodse, Moslim of Sik gemeenschap. Daarvan hebben wij voldoende geluiden gehoord dat zij zo'n uniformberoep als BOA zouden overwegen, als het mogelijk wordt gemaakt om een religieuze uiting te tonen.

00:25:56

Voorzitter: Mijnheer Van der Laan.

00:25:58

De heer Van der Laan: Voorzitter, dit was niet zomaar iemand. Dit was iemand met kennis van zaken. Die de wereld van de BOA's kent en verantwoordelijk is voor de BOA's. Dit is niet iemand die een maatschappelijke discussie voert. Het is iemand met kennis van zaken.

00:26:14

Voorzitter: Tot slot, meneer Pechler.

00:26:16

De heer Pechler: Klopt, maar wat hebben we nog meer naast kennis van zaken? Dat is die ervaringskennis, waar de heer Lo-A-Njoe het net ook al over had. Dat het in zoveel landen al wel mogelijk is. Dat het daar niet heeft geleid tot een vermindering van neutraliteit of tot een toename van agressie. Naast andere beroepsgroepen in Nederland, waar dat vroeger ook niet mogelijk was en nu wel. Dat is ervaringskennis, die wij hoger waarderen dan wat de voorzitter van de BOA's in Groningen heeft gezegd. Voorzitter, met uw toestemming nog een paar alinea's.

00:26:46

Voorzitter: Ja, maar dan wel zo kort mogelijk, want u bent al over uw tijd heen.

00:26:49

De heer Pechler: Dat heb ik net geprobeerd. Dat was helaas niet helemaal in mijn handen. We hebben het al over het veiligheidsvraagstuk gehad. Dan sluit ik af met mijn laatste alinea. In Utrecht is het voorstel om religieuze uitingen toe te staan door alle partijen, behalve de PVV en de VVD, gesteund. En zo'n grote meerderheid zou hier natuurlijk ook prachtig zijn. Zeker omdat we dan na het aannemen van deze motie samen kunnen optrekken met andere inclusieve gemeenten. Zoals bijvoorbeeld Utrecht en Tilburg, om zo tot een goede invoering te komen. Tot zover, voorzitter, dank u wel.

00:27:16

Voorzitter: Dat was heel snel. Mijnheer Van der Laan, voor woordvoering neem ik aan?

00:27:21

De heer Van der Laan: Dank u, voorzitter. Wij hechten als politieke partij veel waarde aan vrijheid van godsdienst en vrijheid van onderwijs. Echter hechten wij ook heel veel waarde aan scheiding tussen kerk, synagogen, moskee en staat. Dat hebben wij in de negentiende eeuw bereikt. Ambtsdragers van de overheid met uniformen moeten echter onder werktijd in openbare ruimte, zoals op straat, niet polariseren met uiterlijkheden die een persoonlijke mening of levensovertuiging uitdraagt.

00:27:55

Voorzitter: Mevrouw De Groot heeft een vraag voor u.

00:27:58

Mevrouw De Groot: Voorzitter, dan ga ik dezelfde vraag stellen als daarnet aan de heer Van Veen. Bent u het niet met mij eens dat de scheiding van kerk en staat veel verder gaat? En dat het organisatorisch en bestuurlijk scheiden is van deze twee instituten. En dat het hiermee niet in het geding komt. En dat we ook gelovigen niet willen weren uit onze hele maatschappij. Die horen er toch ook gewoon bij?

00:28:22

Voorzitter: Mijnheer Van der Laan.

00:28:22

De heer Van der Laan: We kunnen een uur discussiëren over de discussie kerk en staat of moskeeën en synagogen. Die tijd hebben we niet. Voor ons is het heel

duidelijk dat iemand die een uniform draagt geen kerkelijke uitingen op datzelfde moment moet dragen. Dat kan hij wel op een ander moment doen. Dat kan hij op ieder ander moment doen, maar niet op dat moment.

00:28:48

Voorzitter: Deze discussie hebben we al eerder gehad. Mijnheer Jim Lo-A-Njoe, u mag nog een keer.

00:28:53

De heer Lo-A-Njoe: U zegt eigenlijk: dat doet u maar thuis. Ik sluit me aan bij wat wat mijn buurvrouw net zei. Dit deel van uw identiteit doet u maar thuis. Kunt u zich voorstellen dat het voor iemand met een levensbeschouwing, waarbij een uiting in kleding onlosmakelijk verbonden is met dat stukje identiteit, het heel lastig is om dat stukje identiteit thuis te laten?

00:29:17

Voorzitter: Mijnheer Van der Laan.

00:29:19

De heer Van der Laan: Wij kunnen ons dat voorstellen, maar dan is die niet geschikt als rechter en ook niet geschikt als BOA.

00:29:25

De heer Lo-A-Njoe: Dat betekent dus dat u ze uitsluit? Even voor de helderheid.

00:29:29

De heer Van der Laan: We sluiten niemand uit.

00:29:31

De heer Lo-A-Njoe: U sluit deze mensen uit om rechter te worden, et cetera?

00:29:37

De heer Van der Laan: We hebben regels. We hebben uniformen. We sluiten niemand uit, maar we willen niet op glijdend vlak komen. Voor je het weet willen we ook nog allemaal andere dingen gaan doen. Dat werk je hiermee in de hand. En dat kan tot enorme discussies leiden. We hebben talloze voorbeelden op dit terrein van de expert gehoord. Discussies die we niet willen. Sterker nog: BOA's kunnen nu al niet altijd veilig meer over straat. We hebben daar in de krant uitgebreid over kunnen lezen. Scheldpartijen, vrouwonvriendelijk gedrag, et cetera. Aan de lopende band incidenten. Daar willen we van wegblijven. Dat is al erg genoeg. Dat willen we niet versterken met uiterlijke kenmerken, die dat gedrag van anderen, wat wij afkeuren, nog eens versterken.

00:30:23

Voorzitter: Ik geef nog één keer de gelegenheid aan mevrouw De Groot om op dit punt een vraag of een opmerking te maken. Sorry? Mevrouw De Groot.

00:30:36

Mevrouw De Groot: Over een ander punt. U heeft het over scheldpartijen en over vrouwonvriendelijk gedrag. Bent u het dan ook met mij eens en kunt u mijn redenatie dan ook volgen dat geweld getriggerd kan worden door veel verschillende dingen? Zoals door iemands huidskleur of door iemands geslacht. Of je nou wit of zwart of man of vrouw bent, iedereen kan iets anders vervelend vinden. En helaas kan dit

geweld veroorzaken. En al deze aspecten kunnen voor sommige mensen helaas reden zijn tot geweld. Kunt u deze redenering dan ook volgen?

00:31:09

Voorzitter: Mijnheer Van der Laan.

00:31:10

De heer Van der Laan: Die kunnen we ook volgen. We zitten wat dat betreft voor een deel op dezelfde lijn als PvdA schetst. Het is razend ingewikkeld, voorzitter. Iemand in uniform moet de wet uitvoeren, onafhankelijkheid uitstralen, toegankelijk zijn en vriendelijk, naast uiteraard kennis van zaken hebben. Verder vragen we ons af welk probleem wij hier daadwerkelijk nu aan het oplossen zijn. Iets wat naast onze controlerende taak als gemeenteraad voorop moet staan. Zijn er een aantal partijen die enkel een politiek statement willen afgeven richting achterban? Als fractie hanteren wij vaak de meetlat van progressiviteit. Progressiviteit kunnen wij hier niet ontdekken. Zeker niet als het gaat om het dragen van hoofddoeken, die in sommige landen symbool staan voor vrouwenonderdrukking. Wij draaien met een eventueel positief besluit tot het dragen van persoonlijke attributen de tijd terug in negatieve zin. Daar zal onze partij, als progressieve partij, niet aan meewerken. Tenzij er toch juridische aangrijpingspunten zijn die anders bepalen. En daarom zijn wij ook zo benieuwd naar hoe Utrecht vaart. Vandaar ook onze vraag richting onze burgemeester. Het dragen van een keppel is voor de gewone burger niet veilig op dit moment. En dat is heel verdrietig. Wanneer een ambtenaar een keppel zal dragen, is het eveneens niet veilig anno 2024. En willen wij onze ambtenaren willens en wetens in gevaar brengen?

00:32:46

Voorzitter: Mevrouw Armut, voor woordvoering. Mijnheer Van der Laan zit er al ruimschoots overheen. Dan de woordvoering graag.

00:32:56

Mevrouw Armut: Dank, voorzitter. Er werd gevraagd om onze visie op het toestaan van religieuze uitingen in combinatie met het uniform van BOA's toe te lichten. Laat ik vooropstellen dat het CDA veel waardering heeft voor onze BOA's. We spraken zojuist nog over ondermijning en de opgave die daar ligt. En BOA's dragen bij aan het leefbaar en veilig houden van onze gemeente. Belangrijk werk, waar we als inwoners allemaal dagelijks, of we het nou doorhebben of niet, de effecten van ervaren. Wat ons betreft is het handelen en het gedrag van de BOA's bepalend voor hoe wij ze beoordelen op neutraliteit en onpartijdigheid. Gelukkig leggen BOA's, net als alle ambtenaren, een eed af. En ook niet onbelangrijk: ze volgen een opleiding waarmee ze aantonen aan alle eisen te voldoen om hun belangrijke taak te kunnen volbrengen. Onpartijdig en objectief. En of je nou een keppel, een kruisje of een hoofddoek draagt, je hebt je te gedragen naar de Nederlandse Grondwet. En laat daar nou net in staan dat iedereen die zich in Nederland bevindt in gelijke gevallen gelijk moet worden behandeld. Discriminatie mag niet in een land als Nederland. Met handhaving, zo professioneel als de onze, geloven wij dat er geen reden is te twifelen aan de neutraliteit van de BOA's, met of zonder kruisje of hoofddoek of keppel. Naast dat wij niet twifelen aan de neutraliteit van een BOA in functie, vinden wij het ook logisch bij een pluriform land als Nederland om dit toe te staan. Kijk naar ons onderwijs, maar kijk ook naar de samenleving in het geheel. Er zou ruimte voor

iedereen moeten zijn. Het dragen van een kruisje, keppeltje of een hoofddoek zou wat ons betreft geen blokkade moeten vormen om zo'n belangrijk en mooi beroep uit te mogen oefenen. En dan toch nog even als reactie op wat er door meerdere partijen is geuit. Ik voel namelijk heel erg een soort angst. We hebben het natuurlijk over een gepolariseerde samenleving en daar kan het CDA zich heel in vinden. Wij vinden ook dat daar echt een brede discussie over moet plaatsvinden. Dat het eerder een onderliggend probleem is. En ik vind het eigenlijk heel vreemd dat het wordt genoemd als argument om dan maar te zwichten voor die polarisatie. "Dat is eng en wij zijn bang dat BOA's aangevallen worden, daarom moeten we het niet doen." Volgens mij is dat echt de omgekeerde wereld. Volgens mij moeten we daar niet te bang voor zijn. Verdraagzaamheid gaat echt voor en ik denk dat we daar juist een voorbeeld in moeten geven. Tot zover, voorzitter.

00:35:18

Voorzitter: Mijnheer Van der Laan heeft een vraag.

00:35:23

De heer Van der Laan: Leeft dan de CDA niet in de ideale wereld, die we uiteraard allemaal willen? Ik zou zeggen: ga een dag met een BOA en zeker met vrouwelijke BOA's op pad, om te horen wat voor ellende die allemaal naar hun hoofd geslingerd krijgen.

00:35:35

Voorzitter: Wat is uw vraag?

00:35:43

Mevrouw Armut: Ik leef niet in een ideale wereld, maar we zitten volgens mij wel allemaal in de politiek, omdat wij bepaalde idealen hebben. En een van die idealen van mij is wel dat wij verdraagzaam zijn, dat we solidair zijn. En daar hoort voor het CDA bij dat wij niet gaan schelden naar BOA's en dat we geen geweld plegen richting BOA's of andere mensen. En ik geloof zeker dat dat gebeurt. En ik ben ook met de politie meegelopen en ik zie dat ook voorbijkomen, maar wij gaan daar niet voor zwichten. Wat dat betreft doen we dat wel als we zo bang zijn daarvoor dat we n het niet toestaan dat mensen een hoofddoekje of een keppel of een kruisje dragen.

00:36:18

Voorzitter: Mevrouw Blauw, één vraag, heel kort. En dan mevrouw Armut ook weer heel kort een antwoord. Wilde u voor woordvoering? Ik dacht dat u een vraag had. Ga uw gang, voor uw woordvoering.

00:36:36

Mevrouw Blauw: Nee, ik heb wel een vraag. Een vraag en dan woordvoering.

00:36:39

Voorzitter: Heel kort dan.

00:36:41

Mevrouw Blauw: Ja, heel kort. Ik ben het wel eens met de heer Van der Laan, dat het CDA wel een beetje wegstijgt. Als we de problemen niet benoemen, dan komen er ook geen oplossingen en kunnen we die mensen ook niet beschermen. Dus bent u het daarmee eens?

00:36:55

Mevrouw Armut: Voorzitter, nogmaals, ik vind dat echt de verkeerde volgorde. Als we dit niet doen, als we dit niet toestaan, is dat probleem van die polarisatie en dat gewelddadige, die verharding, niet opgelost. Dat is zeker een onderliggend probleem in onze maatschappij. Dat erkennen wij, maar het is geen oplossing om het dan maar niet te doen. Als we op die manier gaan kijken naar onze problemen, dan lossen we nooit wat op.

00:37:18

Voorzitter: Mevrouw Blauw, voor woordvoering.

00:37:20

Mevrouw Blauw: Dank u wel, voorzitter. Ik ga het over een hele andere boeg gooien, maar dat zijn jullie wel van ons gewend. Het is een mensenrecht. Je gezagdragers moet je niet gebruiken om activistische en ideologische doelen na te streven. Het primaat ligt in de Tweede Kamer wat ons betreft en niet in de raad. Het is een Rijksaangelegenheid. En de veiligheid van degene die een hoofddoek of keppel wil dragen, komt hierdoor wat ons betreft in het geding. Je maakt jezelf herkenbaar buiten het werk. Een uniform geeft ook een vorm van anonimiteit. Buiten je werktijd ben je in vrijetijdskleding minder herkenbaar hierdoor. Dit is wat de politie en BOA's in onze gesprekken zelf aan hebben gegeven. Een voorbeeld was dat zij in vrijetijdskleding letterlijk achter iemand stonden in de rij van de kassa, een persoon die ze eerder hadden aangehouden, en deze verdachte herkende hen dus niet. En wat ook onze vraag is.

00:38:09

Voorzitter: Mag ik u even onderbreken, u heeft een vraag van mevrouw De Groot.

00:38:13

Mevrouw De Groot: Dank u wel, voorzitter. U had het erover dat de veiligheid van iemand die een keppeltje of hoofddoek draagt in het geding komt. Bent u het met mij eens dat het enige wat wij hier doen, mocht deze motie worden aangenomen, is het verbod weghalen? En dan mag iedereen zelf kiezen wat voor hem of haar passend is. Dan mag iedereen kiezen om die hoofddoek die keppel wel of niet te dragen. Het enige wat wij hier doen, is het verbod wegnemen.

00:38:43

Voorzitter: Mevrouw Blauw.

00:38:47

Mevrouw Blauw: Wij zijn het daar niet mee eens. Een hoofddoek en een keppel zijn religieuze uitingen van een ideologie en dat vermeng je dan met gezag. Dus wij zijn het daar niet mee eens. Waar leg je de grens? Waarom wel een hoofddoek of keppel, maar geen tattoo van een kruis bijvoorbeeld in je nek? Dat mag ook niet. Een baseballpet wordt ook niet geaccepteerd. En moslima's en Joodse mensen worden niet uitgesloten. Ze kunnen hun hoofddoek en keppel afdoen en solliciteren, net als iedereen. En wat de heer Van der Laan ook al aangaf. Dat is een feit en uit ervaring ook bewezen. Joodse mensen met een keppel, bijvoorbeeld in Amsterdam-West, die halen het einde van de straat niet. Dus waarom zou je überhaupt dit willen voorstellen?

00:39:32

Voorzitter: Dank u wel. Woordvoering? U heeft een vraag. Dan mag u die stellen nu.

00:39:40

De heer Pechler: Voorzitter, minder eloquent dan mevrouw Armut het zojuist heeft uitgelegd, maar ook met betrekking tot de veiligheid van onze medewerkers. Als we allemaal erkennen dat dat een probleem is, zouden we dan niet de agressie en de uitingen moeten aanpakken en niet juist de uitingen die het ertoe leiden, maar dat wij dan een probleem hebben bij de mensen die agressief handelen richting onze BOA's? Dat we daar iets aan moeten doen en niet de uitingen die daartoe leiden. Dat is niet het probleem is.

00:40:14

Voorzitter: Mevrouw Blauw.

00:40:16

Mevrouw Blauw: Natuurlijk ben ik dat met u eens, maar dat is wel het beetje hetzelfde als de discussie tussen de heer Van der Laan en mevrouw Armut. We leven niet in die ideale wereld. Dat is een beetje wegstappen. We hebben nu eenmaal wel te maken met deze agressie op dit niveau. Dus ik ben het met u eens, maar het is gewoon niet zo.

00:40:42

Voorzitter: Mevrouw Matz heeft op dit punt ook nog een vraag.

00:40:46

Mevrouw Matz: Dank u. U had het zojuist over allerlei soorten symbolen die ook niet mogen. We hebben het vandaag over symbolen die onlosmakelijk tot de religieuze identiteit van een persoon behoren. Waarbij het dus geen reële optie is om dat symbool niet te dragen. Ziet u een verschil tussen de verschillende symbolen die u net noemde?

00:41:05

Voorzitter: Mevrouw Blauw.

00:41:09

Mevrouw Blauw: Nee, we willen gewoon één lijn trekken. En wij willen dat ook gewoon los zien. Dat is net ook al de discussie geweest. En je moet het niet vermengen met gezag.

00:41:23

Mevrouw Matz: Voorzitter, ik ben toch wel benieuwd, omdat mevrouw Blauw zelf begint over die verharding in de maatschappij. De reflectie van mevrouw Blauw op haar eigen partij en de rol van haar eigen partij in die verharding in de samenleving. Als je kijkt naar het woordgebruik richting bepaalde bevolkingsgroepen, geeft haar partij dan zelf het goede voorbeeld, vindt mevrouw Blauw?

00:41:49

Mevrouw Blauw: Ik vind het een beetje bijzondere vragen. Daar ga ik ook geen antwoord op geven.

00:41:59

Mevrouw Jacobs: Voorzitter, polariseren in de samenleving en polariseren in de raad. We zien er afgelopen 34 minuten een goed voorbeeld van. Wat mij betreft doen

we dat wel een beetje minder. Wat voor mijn partij heel belangrijk is, is de mening van experts. Ik vind het jammer dat dat weggezet wordt als een mening. Het wordt weggezet alsof de status-quo in stand gehouden wordt. Mijn partij vindt het juist heel belangrijk om met het veld te spreken: hoe kijkt u ertegenaan? En als wij vinden dat dit belangrijk is, kunt u daar dan mee werken? Vindt u dat goed en is dat voor u een oplossing?

00:42:39

Voorzitter: Ik zie twee handen. Ik geef de voorkeur aan mijnheer Pechler.

00:42:44

De heer Pechler: Door de onoplettendheid van de voorzitter kon mevrouw Jacobs in ieder geval nog een paar zinnen afmaken. Ik hoorde net de zinsnede polariseren in de raad vallen. Kan mevrouw Jacobs mij uitleggen waarom het polariseren is als verschillende politieke partijen onderling een debat voeren?

00:43:00

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

00:43:01

Mevrouw Jacobs: Bepaalde stigma's op een aantal mensen wordt gesteld en dat vind ik jammer. En ik vind ook dat er geen recht wordt gedaan aan de expert. Ik vind we daarmee ook de verharding opzoeken. Dat vind ik jammer en dat is een mening. Daar kunt u het niet mee eens zijn. Dat vind ik ook prima.

00:43:19

Voorzitter: Mijnheer Pechler.

00:43:22

De heer Pechler: Welke stigma's?

00:43:24

Mevrouw Jacobs: Ik vind het een stigma, dat waren uw woorden over de mening van een expert. Ik vond dat u de expert op een manier neerzet, wat ik niet zou doen over de mensen die ons voorlichten. En de vraag over de rol van onze partij in de verharding van de samenleving vind ik ook het debat niet tegen goede komen. Dit gaat allemaal van mijn spreektijd af.

00:43:46

Voorzitter: Mevrouw Jacobs, vervolg uw betoog.

00:43:47

Mevrouw Jacobs: Ik zou nog een aantal dingen willen zeggen. Wij nemen de mening van de expert heel erg serieus. Daarnaast vinden wij het ook belangrijk om te kijken voor welk probleem dit een oplossing is. En dat is ook heel belangrijk voor mijn partij. En we hebben geen signalen gekregen in onze gemeente dat het belemmerend werkt. En dat speelt voor ons ook heel erg mee. En daarbij vinden wij ook de woorden van de Partij van de Arbeid: wat doen we onszelf aan in een zo guur klimaat? Dat heeft ook de leidinggevende van de BOA's gezegd: de neutraliteit beschermt mensen. Op het moment dat je wordt uitgescholden als BOA, doe je je uniform uit. En het raakt je niet op het moment dat je uitgescholden wordt. Ik herhaal de woorden niet, maar u kunt zich daar allemaal iets bij voorstellen. Dan raakt het je zijn en dat raakt je altijd. Dat heeft mij echt heel erg aan het denken gezet.

00:44:51

Voorzitter: U vermijdt het punt, heb ik de indruk. Mijnheer Van Hoorn, u heeft een vraag.

00:44:57

De heer Van Hoorn: Dank u wel. Het gaat terug op een punt aan het begin met betrekking tot de experts. Laat duidelijk zijn: volgens mij waarderen wij allemaal de input van de expert op dit thema. Alleen er zijn meerdere opvattingen op dit thema. Dat u het dan met een specifieke expert niet eens bent, wil niet zeggen dat we hun opvattingen of expertise wegzetten. Is mevrouw Jacobs het met mij eens, dat als er wordt gekeken naar de BOA's die er nu zijn, of daar behoefte aan is, het inherent is aan het verbod op het dragen van religieuze uitingen dat er nu geen mensen daar werken die dat zouden willen, omdat die momenteel tenslotte het verbod hebben om daar te kunnen werken, op het moment dat zij die religieuze uitingen ervaren als identiteit.

00:45:34

Voorzitter: Helder. Mevrouw Jacobs.

00:45:36

Mevrouw Jacobs: Dat zou ik ook zeker niet ontkennen. Daarom heb ik ook niet gezegd dat het niet gevraagd is aan de mensen die daar werken, maar wel of er aanbod is van mensen die het daarom niet kunnen doen. Waarbij we wel hebben gezien, in het filmpje wat ons is getoond over mensen die graag rechter zouden willen worden. En op het moment dat mensen hier solliciteren en in het sollicitatiegesprek wordt gezegd dat je je hoofddoekje af moet doen. Dat hebben we in de beeldvormende sessie ook gevraagd en die signalen waren er niet. Dus dat is ook voor mij een beetje het idee. Welk probleem moeten we hier oplossen? Moeten we daadwerkelijk een probleem oplossen? De burgemeester vermeed het antwoord op deze vraag, maar dat is ook wel de vraag die ik in de beeldvormende sessie heb gevraagd en waar ik geen antwoord op heb gekregen. Kortom mijn fractie snapt dat mensen zichzelf zouden willen zijn en dat dat soms ook kan zijn door de religieuze uiting. En wij vragen ons oprecht af of wij dat een goed idee vinden in deze neutrale, gezagsdragende functies.

00:46:38

Voorzitter: Ik begrijp dat dit debat de nodige behoefte aan interruptie oproept, maar ik heb nu verschillende sprekers gehad die inmiddels flink over hun tijd zijn. Dus ik wil graag dat we proberen niet te herhalen, want ik zie veel discussies herhalen, maar gewoon een woordvoering doen. En als u echt nieuwe vragen heeft, dat u die dan stelt. Mevrouw Menger.

00:47:06

Mevrouw Menger: Dank u wel voor de woordvoering, voorzitter. Voorzitter, mijn fractie is de mening toegedaan dat inclusie losstaat van uitingen van geloofsovertuigingen en of levensbeschouwelijke opvattingen met betrekking tot uniforme beroepen. Daar waar het juist van groot belang is om risico's zoveel mogelijk te beperken en daar waar mensen een handhavende en of toezichhoudende functie hebben, zoveel mogelijk moet bijdragen aan hun veiligheid. En zij niet kwetsbaar gemaakt dienen te worden door hun zichtbare neutraliteit te verliezen. Eenduidigheid en uniformiteit dragen bij aan een gewenste vorm van

gezag. Dit is wat ons betreft onlosmakelijk verbonden met deze beroepen. Vorig jaar blijken BOA's in de gemeente Groningen vaker dan landelijk gezien agressie tegen zich hebben ervaren. Onze samenleving is in rap tempo minder tolerant aan het worden. Dit heeft meerdere redenen, dat krijgen we allemaal mee.

00:48:12

Voorzitter: Ogenblik, mijnheer Van Hoorn heeft een vraag.

00:48:16

De heer Van Hoorn: Dank u wel voorzitter. Kan mevrouw Menger van de Stadspartij zich ook voorstellen dat herkenbaarheid in de zin van een weerspiegeling zijn van onze samenleving als geheel, ook bijdraagt aan het goed functioneren van onze BOA's?

00:48:31

Voorzitter: Mevrouw Menger.

00:48:31

Mevrouw Menger: Zou u de vraag willen herhalen? Ik kan hem niet goed duiden.

00:48:37

De heer Van Hoorn: Ik probeer het bewust heel kort te doen, met het oog op de tijd. Kan mevrouw Menger zich voorstellen dat als onze BOA's herkenbaar zijn, in de zin dat zij in al hun verscheidenheid een weerspiegeling zijn van onze diverse samenleving, dat dat ook bijdraagt aan het functioneren van onze BOA's en het vertrouwen dat mensen in hen hebben, omdat ze herkenbaar zijn voor onze samenleving?

00:49:02

Mevrouw Menger: Ik denk dat ik begrijp wat u bedoelt. Op het moment dat jij als BOA een uniform draagt, dan ben je herkenbaar. En dat staat los van wat je op je hoofd draagt of om je hals draagt. Mag ik verdergaan? Dank u wel. Voorzitter, uiterlijkheden spelen mee en gedrag idem dito. Helaas leven we niet in een ideale wereld waarin iedereen aardig en netjes is. Mijn fractie is van mening dat een inclusieve samenleving mede bepaald wordt door het gedrag van mensen. Het zichtbaar uitdragen van levensovertuiging, religie, politieke overtuiging in gezagsdragende functies kan juist afbreuk doen aan de gezagsuitstraling en de meest bepalende factor, neutraliteit. Het is belangrijk dat de veiligheid van onze Buitengewoon Opsporingsambtenaren, BOA's, daardoor wellicht in het geding zouden komen. We hebben het gehad, ik ga even heel flauw doen nu, over keppeltjes, een hoofddoek, een kruisje. Er zijn ook mensen in onze samenleving die een geloofsovertuiging aanhangen dat het verschrikkelijke spaghettimonster wordt genoemd. Deze mensen lopen met een vergiet op hun hoofd. Stel dat iemand met deze levensovertuiging, geloofsovertuiging BOA wil worden en die vindt dat hij of zij met een vergiet op haar of zijn hoofd moet kunnen rondlopen. Dat lokt wellicht dingen uit. Ik heb zelf vijf jaar in de beveiliging gewerkt en ik kan u meegeven dat een uniform de neutraliteit ten goede komt en dat het bepaalde dingen kan oproepen. Collega's die bijvoorbeeld met een kruisje rondlopen en dat proberen onzichtbaar te doen, dat die alsnog risico's lopen.

00:51:24

Voorzitter: U bent echt ruimschoots aan het eind van uw tijd. Ik laat ook geen

interrupties meer toe op mevrouw Menger. Wij gaan naar de volgende woordvoering. Dat was mevrouw De Groot, had ik als signaal afgegeven.

00:51:43

Mevrouw De Groot: Wij zijn als gemeente heel veel. Waaronder uitvoeringsorgaan van het Rijk. Wij voeren uit wat ze In Den Haag hebben bedacht. Daar hebben wij weinig tot geen invloed op. Gelukkig zijn er ook veel zaken waar we wel invloed op hebben. Waar we kunnen laten zien waar we als Groningen voor staan en wat we belangrijk vinden. Hoe we omgaan met onze BOA's is zo'n bevoegdheid. In en beeldvormende sessie hebben we gezien dat gemeente Groningen wil dat onze BOA's representatief en neutraal zijn. Dit vindt Student & Stad ook, maar we leggen dit anders uit. Wij vinden dat neutraliteit in je manier van denken zit en in je gedrag. Niet in je uiterlijk en je uniform. En onze BOA's worden heel goed getraind om neutraal op te treden. Geloofsovertuiging speelt hierbij geen rol. Elke BOA moet neutraal en kundig kunnen handelen. En daarnaast willen we dat onze BOA's representatief en herkenbaar zijn, net als onze volksvertegenwoordigers. Dat houdt in dat ze een afspiegeling zijn van de samenleving. Zodat iedere inwoner, iedere Groninger en ieder mens in onze gemeente zich in hen kan herkennen. En deze herkenning draagt bij aan een stukje vertrouwen in de overheid en een stukje overwicht en gezag van onze BOA's. Daarnaast hechten we ook heel veel waarde aan het zijn van een inclusieve gemeente. Iedereen moet het werk kunnen doen wat hij of zij graag wil doen en wat hij of zij goed kan. We moeten mensen niet beperken in hun baankeuze en we moeten iedereen gelijke kansen geven. En op deze moment manier, als we zichtbare uitingen van geloofsovertuigingen toestaan, is iedereen vrij om zelf te kiezen of hij of zij dit laat zien of juist niet.

00:53:31

Voorzitter: Ogenblik. U heeft een vraag van mevrouw Blauw.

00:53:35

Mevrouw Blauw: Dit is al vaak genoemd. Ik hoor vaak we. Er is ook vaak genoemd dat de BOA het niet wil. Wie is we? En waarom willen jullie dit zo graag?

00:53:47

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

00:53:50

Mevrouw De Groot: We is in dit geval bijna altijd Student & Stad. En ik heb volgens mij geen andere we genoemd. Dus we is Student & Stad.

00:54:08

Voorzitter: Wat haar standpunt is. Ik weet niet of deze vraag nou iets toevoegt.

00:54:15

Mevrouw De Groot: Ik ben dit al twee minuten aan het vertellen. Ik sluit nu af, want loop al aardig in de tijd. Op deze manier, ik heb het eerder al tegen mevrouw Blauw gezegd, nemen wij het verbod weg en kan iedereen dus zelf kiezen wat goed bij hem of haar past. En Tilburg en Utrecht en Arnhem gingen ons voor en nu zijn wij aan zet.

00:54:37

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Matz.

00:54:41

Mevrouw Matz: Voor de woordvoering. Het huidige verbod op religieuze uitingen in het BOA-uniform betekent dat het sommige burgers onmogelijk wordt gemaakt om BOA te worden. Dat tast hun grondrechten aan. Een veel gehoorde reden hiervoor is het argument van neutraliteit. Het is al gezegd: neutraliteit is het vermogen om persoonlijke opvattingen te scheiden van recht. Het is een beetje beledigend om te impliceren dat het uiten van je geloof afdoet aan neutraliteit. Het gelijk behandelen van alle burgers is voor veel gelovigen niet iets wat ze nastreven, ondanks hun geloof, maar vanwege hun geloof. En we kunnen ons voorstellen dat er symbolen zijn die twijfels doen rijzen aan de onpartijdigheid van een BOA, maar dat is hier niet aan de orde. De symbolen waar het nu over gaat, verwijzen naar grote religies die zo'n beetje het hele spectrum van maatschappelijke standpunten beslaan. Aan een keppel of hoofddoek kun je niet aflezen voor welke partij iemand stemt. Laat staan wat iemand van betaald parkeren vindt. Dan rest de scheiding van kerk en staat. In Nederland hebben we dat altijd op een inclusieve manier vormgegeven. Dat betekent dat er ruimte is voor uitingen van geloof in het publieke domein. Zie de naam die onder mijn eigen naam staat. We zijn een samenleving van minderheden waarin we rekening houden met elkaar en elkaar zoveel mogelijk ruimte geven. Zo voorkomen we dat bepaalde groepen afgesneden raken van het publieke leven. Er zijn dus wat de ChristenUnie betreft geen principiële bezwaren tegen het toestaan van religieuze uitingen als onderdeel van het uniform. Wat overblijft is het pragmatische argument dat BOA's waaraan je kunt zien wat ze geloven, mogelijk met meer agressie te maken krijgen.

00:56:24

Voorzitter: Mijnheer Van Veen.

00:56:26

De heer Van Veen: Voorzitter, ik ben benieuwd hoe de ChristenUnie kijkt naar het feit dat religie ook wel iets fluïde is. Dus dat bijvoorbeeld een hoofddoekje door een deel van de moslims wel gedragen wordt, door een ander deel niet. En misschien ook religieuze symbolen in een bepaald tijdvak meer of minder gebruikt worden. Hoe verhoudt dat zich tot deze discussie?

00:56:46

Voorzitter: Mevrouw Matz.

00:56:47

Mevrouw Matz: Bedankt voor deze vraag. De scheiding van kerk en staat. De staat heeft altijd gezegd zich niet als theoloog op te werpen. "Wij beoordelen dat niet." Zo staan wij daar ook in. Vaststaat dat een hoofddoek of een keppel in algemene zin voor de allergrootste groep aanhangers aan een godsdienst, wel degelijk een fundamenteel element is. Niet iets waar je zomaar afstand van kunt doen. Niet iets waar je voor kunt kiezen om het de ene dag wel, de andere dag niet te dragen.

00:57:19

Voorzitter: U vervolgt uw woordvoering.

00:57:22

Mevrouw Matz: Er zijn dus geen principiële argumenten wat ons betreft, maar een pragmatisch argument. En als dat nu de doorslag geeft, dan zeggen we: het is in

Nederland te guur om met deze vorm van diversiteit om te gaan. Dat is een trieste constatering. We voelen met de fracties mee die zo de veiligheid willen waarborgen van de mensen die ons veilig houden. Tegelijkertijd is het wat de ChristenUnie betreft juist waardevol om te laten zien dat de mensen die namens ons allemaal de orde bewaken, werkelijk een diverse samenleving vertegenwoordigen en dat iedereen in Groningen erbij hoort.

00:57:59

Voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Laan, u heeft een korte vraag?

00:58:03

De heer Van der Laan: Ja, een korte vraag. Met de redenering van de ChristenUnie zou je ook kunnen zeggen: op het moment dat je je richting een BOA misdraagt, kun je bij de rechter terechtkomen. Mag die rechter dan in Nederland een keppel, hoofddoek of kruisje dragen? Volgens de redenering van ChristenUnie wel.

00:58:21

Voorzitter: Mevrouw Matz.

00:58:22

Mevrouw Matz: Volgens mij gaat het daar nu niet over.

00:58:30

Voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Brandenburg, voor woordvoering.

00:58:34

De heer Brandenburg: Voorzitter, volgens de SP-fractie gaat deze discussie helemaal niet of BOA's met religieuze uitingen hun werk neutraal kunnen doen. Het gaat erom hoe er op BOA's met deze uitingen vanuit de samenleving of degene waartoe zij handhavend optreden namens degene voor wie zij de handhaving doen, daarnaar kijken. Dus het gaat niet om de vraag of deze mensen neutraal kunnen zijn. Het gaat om de vraag of zij een uiting van neutraliteit bij hun handhavende taken hebben. En daar hebben we in Nederland een oplossing voor bedacht om dat te garanderen. Dat heet een uniform. Geen pluriform, maar een uniform. Om die neutraliteit in uitingen te handhaven, moet je aan dat uniform niet al te veel tornen. Voor mijn fractie staat deze discussie los van de vraag of je nou wel of niet een inclusieve samenleving bent. Wat je wel of niet vindt van hoe mensen handelen, maar hoe er vanuit de samenleving gereageerd wordt op mensen die handhaving doen namens die samenleving. En dan weegt het voor mijn fractie erg zwaar dat zowel toezicht en handhaving hier in Groningen zegt dit liever niet te willen en de nationale BOA-bond aangeeft in principe tegenstander te zijn van deze uitingen in een uniform. Om die reden en omdat het ons landelijk partijstandpunt is, zal mijn fractie deze motie niet steunen.

01:00:18

Voorzitter: Helder. Dank u wel. Mijnheer Lo-A-Njoe. Tot slot dacht ik. U heeft verder geen woordvoering, nee.

01:00:25

De heer Lo-A-Njoe: Dat zou zomaar kunnen. Dank u wel. Bewust aan het eind, om ook te horen wat andere fracties erover zeggen. Wij beseffen dat dit een gevoelig en complex onderwerp is. In mijn fractie hebben wij hier lange tijd over gesproken,

omdat die verschillende vrijheden in de afweging worden meegenomen. Enerzijds neutraliteit en anderzijds identiteit en de vrijheid om te mogen zijn wie je bent, inclusief je levensbeschouwing als onderdeel van je identiteit. Voor ons zijn er een aantal argumenten die zwaar wegen hierin. Ten eerste, wij denken dat als we de kledingvoorschriften aanpassen, het vanzelfsprekend is dat je daarmee de drempel verlaagt, omdat mensen nu op basis van huidige voorschriften niet kunnen toetreden tot het korps van de BOA's. Dus de drempel wordt verlaagd. En dat sluit aan op wat eerder gezegd is over dat het gewenst is dat onze handhavers ook een weerspiegeling zijn van onze samenleving en dat je die diversiteit daar terugziet. Overigens is het dan onderdeel van een uniform, net zoals dat ook in het uniform is van landen en andere beroepen van mensen die moeten handhaven. Je kunt dat gewoon onderdeel maken van het uniform. Dus dat is dan inderdaad een uniform en tegelijkertijd pluriform. Neutraliteit is iets wat vanavond veel over tafel is gegaan. Mijnheer Pechler is begonnen met een referentie aan het College van de Rechten van de Mens. Die zijn glashelder. Wij vinden dat op dat punt ook glashelder als het gaat om neutraliteit. Mijn partij vindt neutraliteit van handhavers essentieel. Levensbeschouwing en daar valt geloofsovertuiging onder, is net zomin als geslacht, huidskleur of seksuele gerichtheid een reden om de neutraliteit van mensen in twijfel te trekken. Om die reden is mijn partij landelijk wat betreft de politie en lokaal wat betreft BOA's voorstander als het gaat om het toestaan van religieuze uitingen als onderdeel van het politie-uniform. Onze argumentatie sluit daarmee aan op die uitspraak van het College van de Rechten van de Mens. Ik hecht eraan om die hier te citeren. "Het College van de Rechten van de Mens vindt dat het verbod op het dragen van religieuze uitingen bij de politie discriminatie bevordert en op gespannen voet staat met het discriminatieverbod. Het impliceert dat mensen met zichtbare religieuze kenmerken hun functie niet neutraal uitoefenen. Dat is gebaseerd op vooroordelen en stigmatisering. Dit gaat voorbij aan het feit dat mensen beoordeeld moeten worden op hun gedrag en niet op uiterlijke kenmerken." Deze uitspraak van het College voor de Rechten van de Mens betreft de discussie over de uniformen van de politie. Ik kan geen enkele reden bedenken waarom deze redenatie niet zou opgaan voor onze BOA's. Landelijk hebben wij ons uitgesproken over de politie. Wij overwegen dan ook voor de motie te stemmen. Ik neem wel mee wat ik vandaag gehoord heb. Ook de bezwaren. Ik zal nog één keer dit gesprek met mijn fractie voeren, maar we neigen naar het steunen van dit voorstel, om deze redenen.

01:03:35

Voorzitter: Dank u wel. Ik had bijna mijnheer Van Hoorn over het hoofd gezien, maar dat kan bijna niemand zich voorstellen. Dus mijnheer Van Hoorn als laatste voor de woordvoering.

01:03:46

De heer Van Hoorn: Voorzitter, als het helpt, ik had u er wel op geattendeerd dat ik nog aan de beurt mocht komen. In het kader van de tijd en ook eventuele vragen, ga ik er iets sneller doorheen. Het is een tamelijk ingewikkelde discussie. Ik kan ook veel van de tegenargumenten volgen. Alleen toch wil ik uitleggen waarom mijn fractie wel met overtuiging deze motie mede indient en dus ook vanzelfsprekend voor zal stemmen. Het zit voor mijn fractie in een drietal zaken. Allereerst is dat jezelf kunnen zijn. Wat inhoudt dat je binnen onze gemeente, ook als je voor ons aan het werk bent als BOA, in de gelegenheid moet zijn om uitingen te dragen die voor jou onderdeel

zijn van je eigen identiteit. Tegelijkertijd omdat dat namelijk hun taak, het handhaven op een neutrale wijze, niet in de weg staat. Neutraliteit is een eigenschap. Het is niet iets wat je aandoet of uittrekt. Het is een eigenschap die je onderhoudt, leert en traint. De laatste twee overwegingen waarom wij voorstemmen voorzitter, is ook de herkenbaarheid. Met die herkenbaarheid bedoel ik niet zozeer of zij herkenbaar zijn als BOA, maar in een diverse, bruisende, pluriforme gemeente, herkennen wij ons in onze BOA's die die handhavingstaak voor ons hebben. Als mensen binnen onze samenleving er zijn, moeten zij ook herkenbaar zijn in hun functie. En ook onderdeel zijn van dezelfde maatschappij als niet-BOA's. Voorzitter, tot slot. Het werd ook al aangedragen door Student & Stad. De laatste afweging van onze fractie waarom wij hier voor zullen stemmen zit hem ook in de inclusiviteit van ons als werkgever. Als gemeente Groningen hecht ik eraan dat wij een inclusief werkgeverschap voorstaan en daarin ook vooroplopen in het goede voorbeeld geven. Dan heb ik in ieder geval mijn overwegingen gedeeld waarom wij tot een voorstem zullen komen. Ik heb nog tijd, denk ik, enigszins. Top. Dan wil ik nog kort terugkomen op de vraag die eerder werd gesteld: welk probleem lossen wij hier op? Even terugkomend op de rol die wij hebben als politiek. Volgens mij hoeft er niet altijd een concreet probleem voor te liggen, maar hebben wij ook een bepaalde visie op de maatschappij die wij voor moeten staan. En daarbij hoort dus ook dat wij vooruitkijken. Wij willen, in mijn opvatting, een inclusieve samenleving zijn. Doen wij nu alles wat wij kunnen doen om dat te bereiken? En als wij dan kijken naar de kledingvoorschriften bij de BOA's zijn daar stappen te zetten, wat die inclusieve samenleving dichterbij brengt. Dus nee, er is geen concreet probleem, maar de mooiere of de ideale wereld kunnen we wel naderbij brengen door dit verbod op te heffen. Kort samengevat, voorzitter, mijn fractie zal voorstemmen.

01:06:39

Voorzitter: Dank u wel. Ik denk eigenlijk dat we hier wat meer tijd voor hadden moeten hebben. Dus ik voel me ook een beetje geforceerd om dan de rem erop te zetten. Dat vind ik jammer, maar tegelijkertijd is komt dit debat terug in de raad. Dat verwacht ik wel. Die motie wordt ingediend. Ik neem aan dat daar weer opvattingen worden geventileerd. Dus ik zou tot slot aan de burgemeester het woord willen geven om enige reflecterende opmerkingen te maken en aan de raadsleden mee te geven. Zodat dat debat verder op een goede manier in de raad kan worden gevoerd.

01:07:23

De heer Schuiling: Daar zit ik wel een beetje mee, want we hebben voor dit dit gesprek een uur uitgetrokken. Ik heb nu nog drie minuten. En ik kan mij voorstellen dat een aantal opmerkingen die ik maak, zullen leiden tot aanvullende vragen of bemerkingen. Ik vind dit onderwerp wel dermate belangrijk dat ik er echt bezwaar tegen heb dat ik na een uur, in 2,5 minuut een reactie geef op een aantal zwaarwegende discussies. En ik wil graag even in de gelegenheid zijn om een aantal dingen die zijn gezegd en die ik even uit elkaar moet gaan trekken en die hier vermengd worden met elkaar, uiteen te rafelen. De wereld staan niet in de fik als wij hier volgende week niet in de raad over praten en volgende maand dit oppakken.

01:08:19

Voorzitter: Er is, behalve dan insprekende burgers in de Anda Kerkhovenzaal, geen andere sessie die hier nog plaatsvindt. Ik vind het dan heel vervelend voor de Anda

kerkhovenzaal, maar ik kan me voorstellen dat we iets uitlopen. Even dit ordepunt. Mevrouw Jacobs.

01:08:42

Mevrouw Jacobs: Ik denk dat uitlopen wel kan, maar de ervaring leert ook dat de meeste mensen die de aansluitende sessie om half negen hebben, ook naar de Anda Kerkhovenzaal gaan. Dus ik denk, als wij er niet zijn, dat er echt heel weinig mensen zijn. De vorige sessie was veel eerder afgelopen. En dan heeft de burgemeester een kwartier. Dan hebben we ook daar geen tijd meer voor. En als ik de burgemeester beluister zegt die ook: wat gaat er mis als we het volgende week behandelen? Dus dan zou ik de agendacommissie willen verzoeken om een nieuwe sessie te plannen, zodat we dit kunnen afmaken. Ik weet niet of de rest het daarmee eens is. Dan doen we ook recht aan de inspreker, dat die straks niet voor vijf mensen staat te praten.

01:09:21

Voorzitter: Mijnheer Van Hoorn.

01:09:23

De heer Van Hoorn: Grotendeels eens. Ik denk dat het verstandiger is, in plaats van nu gehaast het af te ronden, om de aandacht te pakken die het onderwerp verdient voor zorgvuldige reflectie. En in overeenstemming met de burgemeester, ook ons wellicht de gelegenheid te geven daarop te reageren. Alleen wat mij betreft zouden we ook, omdat we over onze eigen raadsagenda gaan, ervoor kunnen kiezen dat in een iets langere behandeling te doen binnen de raadsvergadering waar deze motie aan de orde is. Dat we daar die gelegenheid nog even pakken.

01:09:56

Voorzitter: Ik zie instemmend geknik. Pardon. Burgemeester, wat vindt u ervan om het op die manier op te lossen, een wat ruimere behandelingen in de raad?

01:10:08

De heer Schuiling: En wanneer is dat dan? Is dat dan volgende week? De raad gaat over zijn eigen agenda. Ik heb ook nog te maken met medewerkers. Die hier ook naar kijken, dit ook volgen. Die door een aantal van de raadsleden benaderd zijn. En ik wil iedereen in deze discussie recht doen. Ik worstel er ook mee en ik vind het ingewikkeld als wij onszelf hier onnodig onder druk zetten. Wat is dan de agenda eigenlijk? Dit hoeft niet. De raad gaat er zelf over. Ik heb een paar dingen genoteerd en daar heb ik wat meer spreektijd voor nodig dan inmiddels nog nul minuten. Dus ik zit daar een beetje te zoeken.

01:10:58

Voorzitter: Mijnheer Van der Laan. Wij zouden graag de tijd hiervoor willen nemen. Temeer ook omdat in Utrecht de motie twee jaar geleden al is aangenomen, maar daar nog steeds geen besluit is. Vanwaar die haast? Laten we het over deze raadsacyclus heen tillen, dus naar de volgende cyclus.

01:11:28

Voorzitter: Ik denk dat er behoefte is om deze discussie op een waardige manier af te ronden. Ik geloof dat de burgemeester daar wel wel gelijk in heeft. En als we dat forceren naar de volgende raadsvergadering, komt dat ook weer op een bepaalde manier onder druk te staan. Dus ik stel voor dat de agendacommissie een moment

kiest op korte termijn, waarin we de tweede termijn van dit debat min of meer afronden. Ik zie nog één opmerking. Sorry.

01:12:01

Mevrouw Menger: Ja, verduidelijkend. Dan gaan we verder waar we nu gebleven zijn en doen het niet overnieuw? Want we hebben allemaal onze mening al geschreven.

01:12:08

Voorzitter: Nee, de burgemeester is dan goed in de gelegenheid om zijn reflexie voor te bereiden. Dus dan lijkt het me goed dat de agendacommissie daar een geschikt moment voor zoekt. Ik zie nog één vinger daarvoor.

01:12:21

De heer Van Hoorn: Dank, voorzitter. Niet om lullig te doen tegenover de hardwerkende mensen van de agendacommissie, maar volgens mij had iedereen dit wel zien aankomen. Dus ik hoop dat dit ook een leermoment is voor hen.

01:12:31

Voorzitter: Ik had ook heel streng kunnen zijn, maar dat had niet geholpen, denk ik, in dit debat. Ik dank u wel. We schorsen het gesprek over dit onderwerp. De agendacommissie zoekt een nieuw moment. Ik verzoek u naar de Anda Kerkhovenzaal te gaan, want daar is een bijdrage van een burger. Ik dank u wel.